

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti
12/2019

**Hartikainen
jatkokaudelle**

**Tulkkauksen hakeminen
ja tilaaminen
ulkomaanmatkalle
helpottuu**

Sisältö

Pääkirjoitus.....	3
Syyskokous hyväksyi valtakirjalla äänestämisen.....	4
Tulkkauksen hakeminen ja tilaaminen ulkomaanmatkalle helpottuu.....	6
STEA jatkaa Suomen Kuurosokeat ry:n avustamista.....	7
Kuurosokeiden työllistyminen esillä ministeri Harakan vierailulla.....	8
Kuurosokeuskirjasto kaikkien käytettävissä.....	10
DBNSK tapasi Islannissa.....	12
Tietovisa.....	14
Entiset työntekijät vierailulla.....	15
Ilmoitukset.....	16
Tue toimintaamme.....	20

Etukansi: Asiakkaat tekivät Helsingin viriketoiminnassa yhteisöllisen piparkakkutaideoksen. Kuva: Anita Palo.

Takakansi: Joulua piristävät punaiset tulppaanit. Kuva: Pentti Pietiläinen.

Tuntosarvi
45. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Viestinnän työryhmä 2019
Leila Rytimaa ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat
Heidi Häyrynen, Jaakko Evonen

Yhteinen sähköposti
viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 11 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Lue-tus-ohjelmassa ja pdf-näköslehtenä verkossa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika
ma-pe klo 9.00–15.00

Painopaikka
Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Joululahja STEAlta

Tämä vuosi on ollut Suomelle muutosten aikaa. Hallitus on eronnut vuoden aikana jo kaksi kertaa ja eduskunta vaihtui keväällä. Edellisen hallituksen valmisteleva sote-uudistus kuopattiin, ja uuden hallituksen myötä se käynnistettiin uudelleen. Valtakunnalliset muutokset heijastuvat myös Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaan. Uusi hallitusohjelma on järjestöille myönteinen. Ohjelmassa luvataan vahvistaa järjestöjen roolia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Kuin joululahjana saatiin joulukuun alussa tieto, että STEA aikoo avustaa yhdistystämme ensi vuonna 1,43 miljoonalla eurolla. Vielä syyskokouksessa jännitettiin, minkälainen STEAn avustusehdotus saadaan. Pelkona oli, että joku avustuksista loppuu kokonaan. Iloinen asia on, että kaikki saamamme kuusi avustusta jatkuvat ensi vuonnakin. Ehdotuksessa oli jatkoa myös suunnitelmavuosille 2021 ja 2022. Olemme siis onnistuneet näyttämään, että STEAn avustuksilla on toteutettu tuloksellista toimintaa, jolla on vaikuttavuutta.

Yhdistys saa yleisavustusta sekä avustusta aluepalveluille, ICT-palveluille, kommunikaatiopalveluille, sopeutumisvalmennukselle ja

voimavaroja vahvistavalle toiminnalle. Nämä palvelut kuurosokeille tulevat siis jatkumaan. Yleisavustus, ICT-palvelujen ja voimavaroja vahvistavan toiminnan avustus pienenevät ensi vuonna ja kuluja pitää vähentää. Yleisavustuksen ja ICT-palvelujen avustuksen pieneminen oli jo ennakkoon tiedossa ja näihin oli jo osattu varautua talousarviossa. Nämä avustukset tulevat pienemään lisää 2021 ja 2022. Tavoitteena on, että ICT-palvelua voidaan jatkossakin tuottaa valtakunnallisesti, vaikka resurssit pienenevät. Voimavaroja vahvistavaa toimintaa järjestetään eri puolilla Suomea.

Saamme myös Paikka auki -avustusta, jolla voidaan palkata kuurosokea työntekijä.

Olemme erittäin kiitollisia STEAn päätöksestä jatkaa toimintamme avustamista myös ensi vuonna. Oikein hyvää joulun aikaa ja myönteistä ensi vuotta 2020!

Janika Lanne, talous- ja hallintopäällikkö ■

Suomen Kuurosokeat ry:n syyskokouksen osallistujia. Kuvassa viitotaan taktiilisti kädestä käteen.

Syyskokous hyväksyi valtakirjalla äänestämisen

Teksti: Heidi Häyrynen
Kuvat: Marko Vainioma

Suomen Kuurosokeat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin Oulussa 30.11.–1.12. Kokouspaikkana toimi Kauppakeskus Valkean kokous-tila. Äänivaltaisia jäseniä oli nimenhuudossa paikalla 65.

Kokous todettiin lailliseksi ja Syyskokous vahvisti esityslistan.

päätösvaltaiseksi. Kokoukselle valittiin toimihenkilöt. Puheenjohtajana toimi lauantaina **Timo Lehtonen** ja sunnuntaina **Kauko Kokkonen**. Tärkeimpiä asialistalla olevia asioita olivat muun muassa talousarvion ja toimintasuunnitelman vahvistus, hallitusjäsenien valinta sekä yhdistyksen sääntöjen päivitys.

Hartikainen jatkokaudelle

Julkilausuma hyväksyttiin yhdellä lisäyksellä. Puheenjohtajien ja hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot vuodelle 2020 hyväksyttiin hallituksen esityksen mukaisesti.

Hallituksen puheenjohtajaksi vuosille 2020–2021 valittiin **Tuula Hartikainen**. Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittiin **Saini Lepistö** ja **Elina Hujala**. Vanhoina jäseninä jatkavat **Esko Jäntti**, **Ulla Kungas**, **Leila Rytimaa** ja **Mirva Messala**.

Syyskokous vahvisti varsinaisten ja omaisjäsenten liittymis- ja jäsenmaksun suuruuden vuodelle 2020 ja merkitsi tiedoksi hallinnolliset järjestelyt. Tilintarkastusyhteisöksi valittiin vuosille 2020-2021 Tilintarkastusrenkas Oy.

Talousarvio ja toimintasuunnitelma vahvistettiin

Syyskokous vahvisti talousarvion ja toimintasuunnitelman vuodelle 2020 hallituksen esityksen mukaisesti.

Valtakirjamenettely hyväksyttiin lisätäväksi yhdistyksen sääntöihin.

Jatkossa äänivaltainen jäsen saa käyttää äänioikeuttaan yhdistyksen kokouksessa asiamiehen välityksellä. Tämän on oltava yhdistyksen äänivaltainen jäsen ja hänen on esitettävä päivätty valtakirja. Valtuutus koskee yhtä kokousta eikä valtakirjaa voi siirtää. Asiamiehellä voi olla vain yksi valtakirja.

Tuula Hartikainen (edessä) valittiin puheenjohtajaksi jatkokaudelle.

Opaskoira lepäämässä.

Syyskokous valitsi Näkövammaisten liiton valtuustoon vuosille 2020-2024 valtuutetuksi Esko Jäntin ja varavaltuutetuksi **Sanna Paasosen**.

Yhdistyksen kevätkokous pidetään 16.5.2020 Tampereella. ■

Tulkkauksen hakeminen ja tilaaminen ulkomaanmatkalle helpottuu

Asiakas voi hakea ja tilata tulkkauksen ulkomaanmatkalle samalla hakemuksella 2.1.2020 alkaen.

Jatkossa matkalle ei siis tarvitse enää tehdä erillistä tulkkauksilausta, vaan tulkki välitetään hakemuksessa saatujen tietojen perusteella. Kela ottaa asiakkaaseen yhteyttä, jos lisätietoja tarvitaan.

Aikaisemmin asiakas lähetti ensin hakemuslomakkeen Kelaan. Jos päätös oli myönteinen, hänen piti sen jälkeen vielä erikseen tilata tulkkaus. Tulkkauksen järjestäminen aloitettiin Kelassa vasta tilauksen perusteella.

Muutoksen tavoitteena on sujuvoittaa tulkkauksen järjestymistä hyvissä ajoin ennen matkan alkua. Näin myös matkalle välitetyt tulkit voivat tehdä omat matkajärjestelyt aikaisemmin ja varmistaa muun muassa omat matkaliput ja majoituksen.

Hakemuslomake uudistuu

Muutoksen yhteydessä hakemuslomake uudistuu. Uusi lomake julkaistaan Kelan verkkosivuilla 2.1.2020. Vasta tämän jälkeen tehdyt hakemukset käsitellään uudella tavalla.

Lomakkeella asiakas ilmoittaa tarvittavat tiedot, kuten matkan keston, tulkkauksen tarpeen matkan aikana ja tarvittavan tuntimäärän. Kela tarvitsee näitä tietoja, jotta tulkkauksipalvelu voidaan myöntää ja järjestää asiakkaalle. Jos hakemuksesta puuttuu tietoja, se voi pidentää hakemuksen käsittelyaikaa.

Kun asiakkaan ulkomaanmatkahakemus on käsitelty, Kela lähettää asiakkaalle päätöksen oikeudesta tulkkauspalvelun käyttöön ulkomaanmatkan aikana. Päätöksessä kerrotaan myös, miten palvelu on järjestetty. Asiakas saa viestillä tiedon, kuka tulee matkalle tulkkiksi.

Jos matkaan tulee muutoksia, asiakkaan pitää ilmoittaa niistä Kelaan mahdollisimman pian osoitteeseen vatu@kela.fi. Muutokset voivat vaikuttaa muun muassa tulkin saatavuuteen tai matkakustannuksiin.

Ulkomaanmatkoille tulkkausta enintään kahden viikon ajalle

Tulkkausta voi saada ulkomaanmatkalle enintään kahden viikon ajalle. Sitä pidemmälle ajalle tulkkausta voi saada vain, jos on perusteltu syy,

esimerkiksi työhön tai opiskeluun liittyvä matka.

Päivän pituisille ulkomaanmatkoille lähialueelle ei tarvitse hakea erillistä oikeutta tulkkauspalveluun. Tulkkaus-tilauksen voi tehdä tavalliseen tapaan.

Tulkkauspalvelun käyttö ulkomaanmatkalla vähentää asiakkaan vuotuisia tulkkaustunteja. Kuulo- tai

puhevammaisella asiakkaalla on oikeus saada tulkkausta 180 tuntia vuodessa ja kuulonäkövammaisella henkilöllä 360 tuntia vuodessa. Lisätunteja voidaan myöntää, jos se on yksilölliset tarpeet huomioon ottaen perusteltua.

Lähde: Kelan tiedote

STEA jatkaa Suomen Kuurosokeat ry:n avustamista

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) on julkaissut sosiaali- ja terveysministeriölle valmistelemansa avustusehdotuksen vuodelle 2020. STEA jatkaa Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnan avustamista.

Yleisavustusta on ehdotettu 390 000 euroa, aluepalveluiden avustusta 411 272 euroa ja sopeutumisvalmennuksen avustusta 136 000 euroa. ICT-palveluihin avustusta on ehdotettu 280 000 euroa. Voimavaroja vahvistavaan toimintaan avustusta on ehdotettu 80 000 euroa (aiemmin virike-toiminta). Kommunikaatiopalveluun

on ehdotettu 100 000 euroa ja Paikka auki -avustusta 33 000 euroa.

Yleisavustuksen, ICT-palvelujen ja voimavaroja vahvistavan toiminnan avustus pienenevät.

STEA tukee yhdistyksen toimintaa yhteensä 1,43 miljoonalla eurolla. Vuonna 2019 avustus oli 1,68 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö tekee lopullisen avustuspäätöksen tammihelmikuussa 2020.

Kuurosokeiden työllistyminen esillä ministeri Harakan vierailulla

Teksti: puheenjohtaja Tuula Hartikainen, aluepalvelupäällikkö Taru Kaaja
Kuva: NKL/Marika Mäkinen

Näkövammaisten liitto (NKL) oli kutsunut työministeri **Timo Harakan** vierailulle marraskuussa 2019 Iirikseen. Pääsimme Suomen Kuurosokeat ry:n edustajina osallistumaan ministerin tapaamiseen. Olimme laatineet työelämätyöryhmässä vaikuttamispaperin, joka luovutettiin ministerille. Hänelle annettiin myös Kuurosokeus osana elämää -kirja.

NKL:n esille tuomat asiat ovat myös kuurosokeiden työllistymisen kannalta merkittäviä. Järjestömme halusi nostaa esille muutaman erityisesti kuurosokeiden kannalta tärkeän asian.

Suomen Kuurosokeat ry pitää tärkeänä, että ministeriöt tekevät tiivistä yhteistyötä poikkihallinnollisesti. Kuurosokeiden kohdalla tulee huomioida palvelujärjestelmän kokonaisuus ja toimivuus. Kyse on tulkkauspalvelun,

kuljetuspalvelun, henkilökohtaisen avun ja apuvälineiden kokonaisuudesta sekä kohtuullisista mukautuksista, kuten valaistuksesta. Kuurosokealla riittää voimavaroja opiskeluun, työnhakuun ja työssä jaksamiseen, kun nämä edellä mainitut perusasiat on huomioitu.

Järjestö haluaa tuoda esille opiskeluun liittyvän harjoittelupaikan ja ensimmäisen työpaikan merkityksen. Kuurosokeille opiskelijoille saatetaan tarjota sellaista harjoittelua, joka ei liity opiskeltavaan alaan tai edistä hänen työkokemustaan. Kuurosokean kohdalla työllistymisen vaikeudet eivät aina johdu vain koulutuksesta, vaan työkokemuksen ja työelämän taitojen puutteesta. Yksilöllinen ohjaus opiskelujen aikana sekä TE-palveluissa on tärkeää ja usein tarvitaan myös ammatinvalintapsykologia ja työkykykoordinaattoria tukemaan kuurosokeaa opinto- ja työpolulla.

Suomen Kuurosokeat ry näkee erityisen tärkeänä yhteistyön TE-toimistojen ja järjestöjen välillä. Järjestöissä oleva kokonaisvaltainen tieto kohde-ryhmän palvelutarpeista auttaa muun

muassa TE-palveluita, jotta asiakas saa riittävän ja yksilöllisen ohjauksen. Järjestöt tarvitsevat jatkossakin rahoitusta toimintansa ja asiantuntevuksensa ylläpitämiseksi.

NKL luovutti listan ehdotuksista näkövammaisten työllisyyden ja työelämäosallisuuden parantamiseksi. Nämä NKL:n esille tuomat asiat ovat tärkeitä myös kuurosokeiden ja vaikeasti kuulonäkövammaisten kannalta.

Ministeri Harakka oli erityisen kiinnostunut siitä, mitä mieltä järjestömme ovat digitalisaatiosta ja miten siinä on huomioitu saavutettavuus näkövammaisten ja kuurosokeiden kannalta.

Hänelle kerrottiin, että jotkut näkövammaiset ovat joutuneet odottamaan

jopa kuukausia ennen kuin työpaikalla on saatu järjestettyä soveltuvat tietokoneet ja apuvälineet. Tietokoneohjelmien päivitysten kerrottiin olevan myös erityisen haasteellisia.

Ministerin kanssa keskusteltiin pitkään ensimmäisen työpaikan saannin merkityksestä jatkotyöllistymisen kannalta. Ministeri tuntui ymmärtävän muun muassa kesätyöpaikan merkityksen. Samoin keskusteltiin palkkatuesta, jota ollaan uudistamassa, ja sen merkityksestä vammaisten ja osatyökykyisten työllistymisen edistäjänä. ■

Työministeri Timo Harakka vierailulla li-riksessä.

Kuurosokeuskirjasto kaikkien käytettävissä

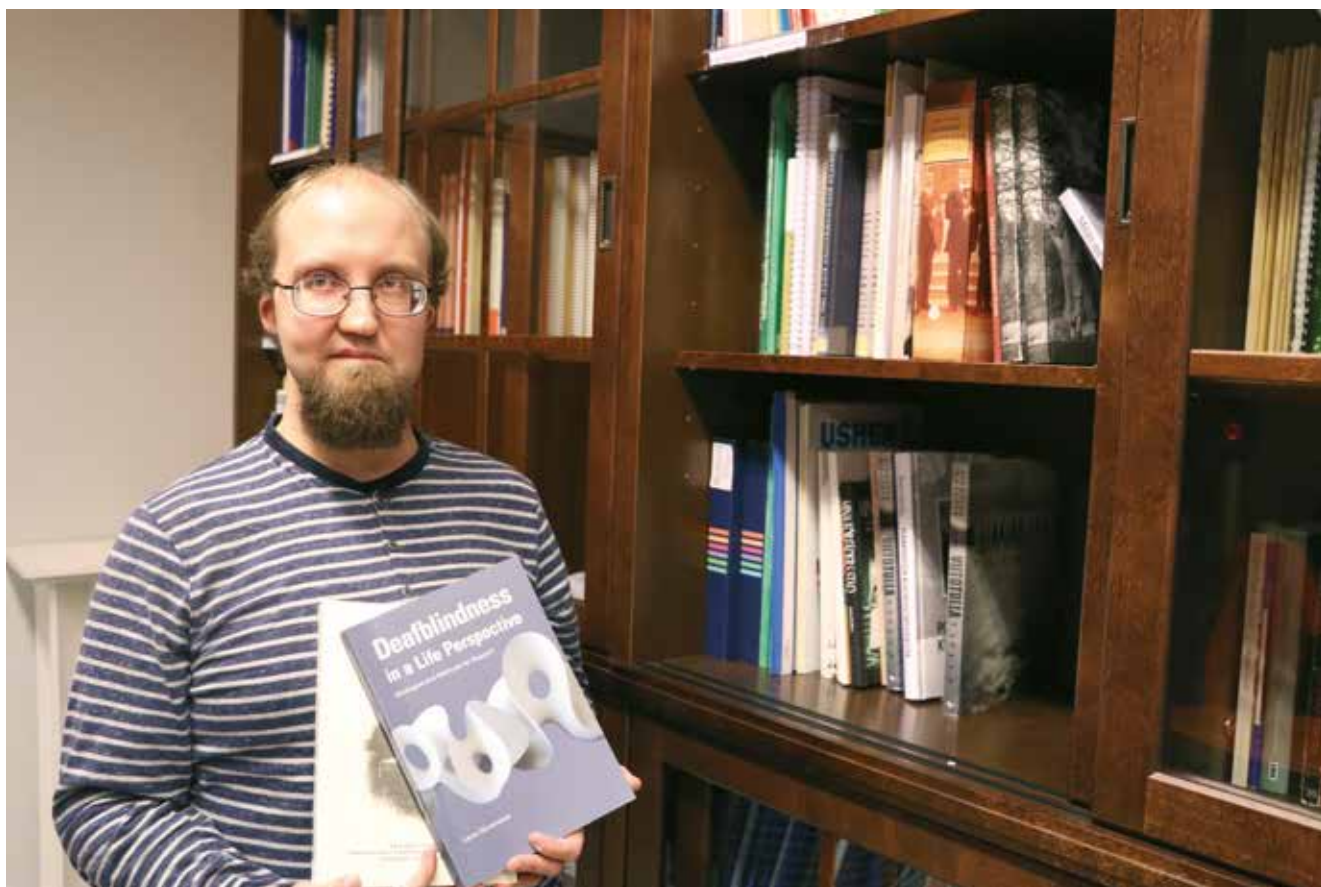
Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Kansallisen kuurosokeusalan kirjaston perustamishanke on tulossa vuoden lopussa päätökseen. Avajaisia vietettiin Euroopan kuurosokeiden päivänä 22. lokakuuta. Nyt aineiston

luokittelu on valmis, ja kirjasto on mukana erityiskirjastojen verkostossa. Kirjasto toimii käsikirjastona, eli kirjat on tarkoitettu luettavaksi paikan päällä.

Perustamisaskeleet jo 2017

Kirjaston perustamisen ensimmäiset askeleet otettiin vuonna 2017, kun

Kirjastossa on julkaisuja myös englannin kielellä.

Suomen Kuurosokeat ry vastaanotti suomenkielistä aineistoa Pohjoismaisen kuurosokeiden henkilöstön koulutuskeskuksesta (NUD) sen toiminnan loputtua. STEA:lta saatiin tukea kirjastohankkeeseen ja siihen palkattiin koulutettu kuulonäkövammaisen henkilö.

Nyt kirjastossa on kuurosokeusalan suomenkielistä materiaalia, kuten tutkimuksia, kirjoja ja yhdistyksen lehtiä. Kokoelmassa on paitsi julkaisuja kuurosokeiden historiasta ja yhteisön kulttuurista, myös jonkin verran kuurosokeusalan ulkopuolelta.

Suomen kuurosokeustieto yhdessä paikassa

Hankkeen tiedotustyöntekijä **Eetu Seppänen** mukaan kirjastosta hyötyvät etenkin opiskelijat ja työntekijät. Kuurosokeat ja heidän omaisensa voivat saada lisätietoa vaikkapa apuvälineistä. Kirjasto tuo lisäksi esille kuurosokeiden osaamista.

Seppänen arvioi, että materiaalin sijaitseminen yhdessä paikassa on eduksi kuurosokeustyölle.

Aineiston luokittelu oli hänen mielestään kuitenkin haastavaa.

– Moni kirja käsittelee useita aiheita. Esimerkiksi kirjan Usher tuli taloon ensimmäisen osan olisin voinut laittaa eri luokkaan kuin jälkimmäisen osan, mutta kun se on vain yksi kirja.

Seppänen arvioi, että kirjasto lähtee

aluksi käyntiin melko pienimuotoisesti.

– Kirjastoon kerättäisiin kaikki uusimmat kuurosokeuteen liittyvät julkaisut. Tällä hetkellä yhdistyksen resurssit eivät riitä kovin suureen kirjastoon, mutta jonkinlaista lainaustoimintaa voisi harkita tulevaisuudessa. Toisaalta kirjastoon voisi lisätä myös sähköisiä e-aineistoja.

Itse projektista Seppänen oppi paljon asioita.

– Kirjastoala on ihan oma maailmansa. En etukäteen tiennytkään, kuinka säännösteltyä luettelointi on. Yhdistyksen historiasta olen oppinut uutta. Kuurosokeus-kirjallisuutta löytyi lopulta aika yllättävän paljon.

Aukioloajat ja yhteystiedot

Kirjasto on avoinna maanantaista perjantaihin kello 11.30–13.00. Käyntiosoite: Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.

Kirjaston aineistoa voi tutkia tietokannasta verkosta. Osoite: <http://kirjasto.kuurosokeat.fi/>

Lisätietoja kirjastosta saat sähköpostitse: kirjasto@kuurosokeat.fi ■

DBNSK tapasi Islannissa

Teksti: Tuula Hartikainen
Kuva: Ulla Kungaksen kotialbumi

Pohjoismaiden kuurosokeiden yhteistyökomitea (DBNSK) kokousti lokakuussa Islannissa, Hveragerdisä. DBNSK:n tavoitteena on parantaa pohjoismaalaisten kuurosokeiden asemaa jakamalla kokemuksia ja tehostamalla yhteistyötä. Lisäksi DBNSK pyrkii lujittamaan pohjoismaisen yhteistyön aloitteita muiden tahojen, erityisesti Pohjoismaiden neuvoston, kanssa.

DBNSK:n vuosikokoukseen osallistui 13 kuurosokeaa henkilöä Pohjoismaista. Edustajat ovat kunkin maansa puheenjohtajia, varapuheenjohtajia tai hallituksen jäseniä. Olimme **Ulla Kungaksen** kanssa Suomen Kuurosokeat ry:n edustajia.

Kuumien lähteiden maa

Kokouspaikka Hveragerd sijaitsee 45 kilometrin päässä Reykjavikistä itään. Aukkaita kylässä on 2600. Siellä on paljon kasvihuoneita, jonka vuoksi siitä käytetään nimitystä "kukkaiskylä". Matkalla Reykjavikistä Hveragerdiin oli monenlaisia maisemia. Näimme

vuoria, laavakenttiä ja loppumatkalla vihertäviä ylänköalueita. Tien vieressä virtasi kapea joki. Vähän ennen kylää oli paljon kuumia lähteitä, geysirejä, joista nousi vesihöyryä ilmaan. Kylä on herkkää maanjäristysaluetta. Vuonna 2008 oli viimeisin maanjäristys, jolloin muun muassa kokoushotelli Örki tuhoutui lähes kokonaan.

Kokouksessa käsitellyt asiat

Kokouksen puheenjohtajana toimi isäntämaasta **Aslaug Yr Hjartardóttir**. Kokouksessa käytiin keskustelua DBNSK:n säännöistä. Aiheena oli äänioikeuden jakaminen Norjan kahden yhdistyksen kesken. Niillä oli erilaiset ehdotukset äänioikeuden jakamisesta. Toinen yhdistys esitti, että kummallakin on äänioikeus, ja toinen että äänioikeus vuorottelee kummankin yhdistyksen kesken vuosittain. Ensi vuoden kokoukseen jää myös päätettäväksi, onko jokaista maata kohti yksi vai kaksi ääntä.

Maaraporttien käsittelyjen yhteydessä nousi jälleen esille, kuinka tulkkauspalvelut toimivat. Norjalaiselta yhdistykseltä (LSHDB) kysyttiin muun muassa syrjäytymisestä, joka oli ollut heidän kesätapahtumansa yhtenä teemana. Siellä oli kolme henkilöä kertonut omasta tilanteestaan.

Islannin yhdistyksen puheenjohtaja Snaedis Ran Hjartardottir (vasemmalla) ja vieressä sisko Aslaug Yr Hjartardottir, joka toimi DBNSK:n kokouksen puheenjohtajana. Oikealla sihteeri Marjakaisa Matthiasson.

Syrjäytyminen oli saatu vähenemään esimerkiksi liikunnan avulla ja yhdistyksen toimintaan osallistumalla.

Tanskan Nepaliin liittyvässä hankkeessa oli onnistuneesti tehty etsivää työtä. Hankkeen myötä oli löydetty noin 190 uutta kuurosokeaa. Tanska on hakenut Nepali-hankkeelle jatkoa vuosille 2020-2024. Siinä tavoitteena on saada yksi kuurosokeiden yhdistys Nepaliin.

Pohjoismaista kuurosokeusmääritelmää ei käsitelty, sillä siihen ei ollut mitään päivitettävää.

Norjan **Geir Jensen** kertoi, että Kuurosokeiden Maailmanliiton yleiskokous ja Helen Keller -konferenssi siirtyvät vuoden 2021 lokakuulle Afrikkaan. Tarkempi aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Kuurosokeusalan työntekijöiden liiton (DbI) uudeksi puheenjohtajaksi on valittu hollantilainen **Frank Kant**. Hänet valittiin elokuussa Australian kokouksessa. Seuraava 18:s kokous pidetään Kanadassa vuonna 2023. Jensenin mukaan maailmanlaajuisen kuurosokeusraportin oli tarkoitus kehittää ja tiedottaa, mutta se ei ole onnistunut hyvin.

Pohjoismaisten tapahtumalistaa päivitettiin kahdella muutoksella.

Nuorten tapahtuman järjestämisvastuu vaihtui

Ruotsi ja Islanti vaihtoivat keskenään nuorten tapahtuman järjestämisvastuutaan siten, että vuonna 2020 vuorossa on Ruotsi ja vuonna 2022 Islanti. Tanskan edustaja **Jackie L. Hansen** tiukkasi, miksi Norja ei järjestänyt nuorten tapahtumaa viime vuonna.

Jensen kertoi, että tämä johtui resurssisyydestä ja taloudellisista syistä.

Kokouksessa keskusteltiin siitä, miten voitaisiin turvata nuorten johtajien tapaamiset ja leirit. Jensenin mukaan nuorten johtajien tapaamisten rahoitus järjestyy Pohjoismaiden ministerineuvoston kautta, mutta leiritoimintaan on vaikeampi saada rahoitusta. Hän ehdotti, että nuorten johtajien tapaaminen ja leiri yhdistettäisiin. Leiriä kannattaisi perustella järjestöpoliittisesti, jotta siihen voisi saada rahoitusta myös ministerineuvostolta. Ehdotusta ei tyrmätty, mutta ei tehty päätöstäkään.

Tanska harkitsee Euroopan kuntoutus- ja kulttuuriviikon (ERCW) järjestämistä kotimaassaan.

Ilmastonmuutos puhutti

Muissa asioissa tuli poikkeuksellisen monta keskusteluaihetta. Keskusteltiin muun muassa siitä minkä tahon

kautta Pohjoismaiden kuurosokeat voivat viedä eteenpäin saavutettavuusasioita, olisiko se esimerkiksi saateenvarjo-organisaatio.

Islannin yhdistyksen puheenjohtaja **Snaedis Ran Hjartardottir** otti esille ilmastonmuutoksen. Hän toivoi, että DBNSK ilmaisisi huolestuneisuutensa tähän maailmanlaajuiseen ajankohtaiseen asiaan. Jensen kertoi, että vammaisilla on kansainvälinen kattojärjestö IDA, jonka kautta tätä voi viedä eteenpäin. Sovittiin, että ensi vuonna DBNSK:n vuosikokouksen järjestäjämaa Suomi tekee ehdotuksen ilmasto- ja ympäristöasiaan.

Tanskan edustaja **Bjarne Hvidsten** toivoi saavansa tietoa Pohjoismaiden ikääntyneiden ihmisten ikärakenteesta. Hän toi esiin ikäihmisten ED-bU-hankkeen tilanteen.

Ensi vuoden DBNSK:n kokous on Suomessa 9–11.10. ■

Tietovisa

1. Milloin alkaa terminen talvi?
2. Kuinka kauan kaamos kestää pohjoisimmassa Lapissa?
3. Kuka keksi, että Joulupukki asuu Korvatunturilla?
4. Mistä rakennuksesta Turussa

joulurauhan julistus luetaan?

5. Mitä sanonnan mukaan saa jouluna tehdä yölläkin?

Toteutus: Eetu Seppänen. Vastaukset s. 19 ■

Entisiä työntekijöitä vierailulla Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Kuvassa vasemmalta palvelujohtaja Risto Hoikkanen, Hilikka Kälkäinen, Helka Viljanen, Inga Lassfolk-Herler, Ritva Rouvinen, Pirkko Lieko, Sirkka Antinmaa, Laila Haanpää, Kirsti Koponen, Pirjo Tyrmi ja Margit Välimäki.

Entiset työntekijät vierailulla

Teksti ja kuva: Raili Karisaari

Eläkkeelle siirtyneitä entisiä työntekijöitä on vuosittain kokoontunut yhteiseen tapaamiseen, joka on ajoitettu Helsingin Kirjamessujen yhteyteen. Tänä syksynä ohjelmaan sisällytettiin myös tutustumisvierailu Tampereella

Kuurosokeiden Toimintakeskuksen uusiin tiloihin.

Palvelujohtaja **Risto Hoikkasen** luotsaama esittelykierros uudisrakennuksessa ja vanhemmissa tiloissa oli mielenkiintoinen, ja herätti monia muistoja menneiltä työvuosilta. ■

Kuurosokeiden kerhot

Tampere

Tampereen kuurosokeiden kerho ti 28.1.2020 klo 13–16. Paikka: VTS Ristontalo, katutaso momitoimitila, Valtaraitti 9, Tampere. Vierailijana kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen.

Oulu

Oulun kuurosokeiden kerhon vuosikokous pidetään ti 14.1.2020 klo 13–16. Osoite: Koskitie 19 A1, Oulu. Kerhon vetäjä: Leila Rytimaa. Hyvää joulua ja hyvää uutta vuotta 2020 kaikille!

Satakunta

Kerhopäivät alkavat 9.1.2020. klo 12–15. Paikka: Satakunnan näkövammaisten toimitilat, Otavankatu 4 C 49, Pori. Ennen kerhoa toimikunnan kokous klo 11–12, jossa aiheena kirjanpito. Vieraana palveluasiantuntija Marjatta Puromäki. Myös joulupuro ja soppa. Lisätiedot: 0400 532 413, saini.lepisto@gmail.com.

Kerho toivottaa kaikille lehden lukijoille, kerhonvetäjille ja työntekijöille oikein hyvää joulua ja antoisaa vuotta 2020!

Kalakaverit

Kerhon pilkkikisat 6–8.3.2020 Kivittipuu-hotellilla Lappajärvellä. Majointi ruokailuineen: 164 e/hlö 2hh, 204 e/hlö 1hh. Yhteiskuljetuksen omavastuu kuurosokeille 10 e, tulkit/oppaat 50 e. Yhteiskuljetus lähtee Virtainpolun puoleiselta portilta Tampereelta pe 6.3. klo 14 ja palaa su 8.3. klo 15. Ilmoittautumiset pe 31.1. mennessä Irjalle tai Maunolle: rantatalo.irja@gmail.com, 046 546 8298 tai mauno.kungas@gmail.com, 040 558 7540

Sopeutumisvalmennus

Vaikea nähdä, vaikea kuulla - mikä avuksi?

Aika ja paikka: 2.–6.3.2020. Kuurosokeiden Toimintakeskus, Insinöörinkatu 10, 33720, Tampere.

Kurssi on tarkoitettu seniori-ikäisille henkilöille, joilla kuulo ja näkö ovat heikentyneet. Arkinen elämäsi tuottaa sinulle ongelmia, mutta selviät vielä melko itsenäisesti. Kaipaat vinkkejä itsenäisen elämän tueksi. Kurssilla annetaan tietoa palveluista ja apuvälineistä, joista kurssilaiset voivat hyötyä. Ohjelmassa on keskusteluja ja toiminnallisia harjoituksia vertaisryhmässä. Teemoina mm. apuvälineet,

erilaiset palvelut, turvallinen liikkuminen ja tiedonsaanti. Kurssin sisältö joustaa kurssiryhmän toiveiden mukaan. Matkakulujen omavastuu Kelan omavastuun mukaan. Ilmoittautumiset 6.2.2020 mennessä Hanna Tenhunselle: puh. 0400 965 671, hanna.tenhunen@kuurosokeat.fi

ICT-koulutus

Lähdössä matkalle?

Suomen Kuurosokeat ry:n ICT-koulutus järjestää viisi ICT-aiheista koulutusviikkoa sekä teemapäiviä Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereella. Koulutus on tarkoitettu kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille tietokoneen käyttäjille. Koulutuskooneilla käytettävissä Supernova, Zoom-Text ja Jaws-ohjelmisto. Koulutus on asiakkaille maksutonta. ICT-koulutus tiimi valitsee koulutettavat (4-5 henkilöä) viimeistään kuukautta ennen koulutuksen alkamista. Etusijalla henkilöt, jotka eivät ole aiemmin saaneet vastaavaa koulutusta.

Tammikuun koulutus

Aika: 27.–31.1.2020 (viikko 5)

Kohderyhmä: Puheella kommunikoi-
vat henkilöt

Tutustumme ulkomaille suuntautuvan matkan hakuun ja matkalippujen ostamiseen, majoituksen varaamiseen ja matkakohteen palveluihin tutustumiseen internetissä. Ilmoittautumiset ja tiedustelut: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Tampereen Toimintapäivät

Työväenopiston kurssit

Kurssit järjestetään perinteisesti ja tuuilla paikoillaan Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, Lintuaurassa. Osoite: Virtainpolku 4, Tampere.

Ti savipiiri A 9.15–11.30, alkaen 14.1.
ja savipiiri B 12.30–14.45, alkaen 14.1.

Ke taidepiiri klo 9–11.30, alkaen 15.1.
ja kudontapiiri klo 9–11.30, alkaen 15.1. Sekä yhteiskunnallinen uutispiiri klo 18–19.30, alkaen 15.1.

To neulonta- ja käsityöpiiri klo 12.30–15.30, alkaen 9.1. ja viittomakielisten sukututkimuspiiri klo 13–15

Pe perjantai-paja klo 12.30–15

Kaverikoirat

Jo tutuksi tulleet kaverikoirat saapuvat ilostuttamaan meitä. Paikka

Kuurosokeiden Toimintakeskus. Osoite: Insinöörinkatu 10, Tampere. Tapaukset ovat ma 13.1., 10.2., 16.3., 20.4. ja 11.5.2020 klo 17.30–18.30. Tervetuloa! Yhteystiedot: mari.saarikoski@kuurosokeat.fi ja 040 588 4238

Helsingin Toimintapäivät

Kiitos kaikille kuluneesta vuodesta! Joulumieltä tahdon kaikille toivottaa, joulurauhaa ja piparin tuoksuista ihanaa aikaa. Onnellista ja parempaa uutta vuotta 2020! Virikeohjaaja Anita Palo on lomalla 20.12.–6.1.

Kommunikaatiopiiri

Ke 8.1. klo 13–16 Iiris-keskus. Marjanientie 74, Helsinki. Helsingin alue-toimisto, 4. kerros. Tervehditään uutta vuotta ja suunnitellaan kommunikaatiopiirin aiheita. Mitä kommunikaatio meille tarkoittaa? Miten voisin käyttää monipuolisesti kaikkia aisteja ja saada uusia elämyksiä? Kuinka voisin välittää tietoa myös toisille? Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla kaksi yleistulkkiä. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti 7.1.

Talviulkoilupäivä

To 9.1. klo 12–16 Hakunila. Sotungintie 17, Vantaa, Hakunilan uimahallin edessä. Ohjelmassa mm. hiihtoa

(säävaraus), kävelyä, erilaisia tehtäviä ja pientä kisailua! Saunomista ja uintia Hakunilan uimahallissa (eläkeläiset 2,60 e) ja kuntosalilla käymiseen (eläkeläiset 4,50 e). Tietoa vesijumpasta lähempänä ajankohtaa. Sisäaktiviteetit omakustanteisia. Vierailu Vanhan Pehtorin talossa Cafe & Store Ruunassa. Salosen Herkku Oy:n kahvila uimahallilla tarjoaa purtavaa. Muista lämmin vaatetus, pyyhe ja uikkarit! Mukaan omat sukset. Kerro, jos tarvitset lainaksi suksia. Mukana ohjaaja Jaana Marttila ja virikeohjaaja Anita Palo. Ei yleistulkkausta. Tilaa tarvittaessa tulkki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti 7.1.

Pannu kuumana

To 16.1. klo 10–12 Iiris. Helsingin aluetoimisto. Ohjelmassa mm. yhdessä oloa ja kahvittelua. Mukana virikeohjaaja Anita Palo ja palveluasiantuntija Heli Lappalainen. Kahvitarjoilu (1 e). Ei yleistulkkausta. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Tilaisuuden jälkeen voi ruokailla omakustanteisesti Iirisen ravintolassa ja jatkaa kuntopiiriin.

Kuntopiiri

To 16.1, 23.1. ja 30.1. klo 13–16 Iiris, 2. kerros. Ohjaajana Jaana Marttila. Ohjelmassa kuntoharjoittelua, vesijumpaa, uintia ja saunomista. Paikalla

kaksi yleistulkkia. Pyyhe mukaan.

Saksalainen ravintola Zinnkeller

Ke 22.1. klo 16–20 Meritullinkatu 25, Helsinki. Ruokailut ym. omakustanteisia. Ei yleistulkausta. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ke 15.1.

Aluepalvelun kuulumiset

To 30.1. klo 9.30–12.00 Iiris, Helsingin aluetoimisto. Palveluasiantuntija Heli Lappalainen tulee kertomaan ajankohtaisia asioita, vuoden 2020 toiminnasta ja muutoksista. Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla kaksi yleistulkkia. Tilaisuuden jälkeen voi ruokailla omakustanteisesti Iiriksen ravintolassa ja jatkaa kuntopiiriin. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 23.1. Terveisin Anita Palo, anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896

Sekalaista

Tietovisan vastaukset

1. Kun päivän keskimääräinen lämpötila on alle nolla astetta.
2. 52 päivää
3. Markus Rautio, "Markus-setä"
4. Brinkkalan talosta

5. Syödä

Tammikuun Tuntosarvi-lehti

Ilmoitukset tammikuun Tuntosarveen 2.1. klo 12 mennessä: viestinta@kuurosokeat.fi

Joulutervehdys

Suomen Kuurosokeat ry toivottaa hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta kaikille Tuntosarven lukijoille!

Kuva: Anne Metsäpuro.

Tue Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaa

Voit tukea toimintaamme itsellesi sopivalla tavalla:

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2018/719, lupa on voimassa 01.01.2019-31.12.2021 koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040-6512511

